

Sygn. akt: III AUa 398/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Iwona Szybka

Sędziowie: SSA Jolanta Wolska

SSA Lucyna Guderska (spr.)

Protokolant: stażysta Paulina Działońska

po rozpoznaniu w dniu 6 listopada 2012 r. w Łodzi

sprawy **L. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o przeliczenie emerytury i dodatek do emerytury,

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi

z dnia 30 listopada 2011 r., sygn. akt: VIII U 1590/11;

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 398/11

UZASADNIENIE

Decyzją z 13 maja 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił L. S. prawa do przeliczenia świadczenia i przyznania dodatku pieniężnego, o którym mowa w ustawie z 2 września 1994 r. o świadczeniach pieniężnych i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnionych w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach wydobywania rud uranu i batalionach budowlanych oraz rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej z 16 grudnia 1994r. podnosząc, iż wobec prawomocnego rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego z 11 czerwca 2008r. oraz braku nowych dokumentów, potwierdzających wykonywanie przez wnioskodawcę pracy przymusowej, brak podstaw prawnych do uwzględnienia wniosku.

W odwołaniu od tej powyższej L. S. podniósł, iż w okresach od 1 lipca 1954r. do 22 sierpnia 1954 r., od 25 lipca 1955 r. do 20 marca 1956 r. i od 19 kwietnia 1959 r. do 5 marca 1960 r. z uwagi na odmowę służby wojskowej pracował karnie i przymusowo odpowiednio w kopalni (...) i kopalni (...). Okresy tej pracy zostały mu zaliczone, prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 23 lutego 2010 r., do okresów ubezpieczenia emerytalnego. Zarzucił również, iż organ rentowy, powinien w jego sprawie zastosować przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS obowiązujące przed dniem 1 lipca 2007 r., a do spornych okresów pracy w kopalniach, przyjąc przelicznik wynoszący dla pracowników dołowych w kopalniach -1,8.

Zaskarżonym wyrokiem z Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi oddalił odwołanie.

Sąd I instancji ustalił, że L. S., urodzony (...), pobiera emeryturę od 1 stycznia 2006 r. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęto podstawę wymiaru wcześniej pobieranej renty z tytułu niezdolności do pracy, to jest wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynoszący 66,55 %, obliczony z 5 lat kalendarzowych, tj. z lat 1984-1988, oraz zwaloryzowaną kwotę bazową wynoszącą 677,72 zł.

Decyzją z 3 lipca 2007 r. ZUS dokonał ponownego ustalenia wysokości emerytury wnioskodawcy od 1 maja 2007 r. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, tj. z lat: 1971-1988, 1990 -1991, wskaźnik podstawy wysokości podstawy wymiaru wyniósł 65,34 %. Do ustalenia wysokości emerytury przyjęto kwotę bazową 1.903,03 zł obowiązującą w dacie nabycia uprawnień (styczeń 2006). Staż pracy wnioskodawcy wyniósł 35 lat i 9 miesięcy okresów składkowych i nieskładkowych.

Decyzją z 24 kwietnia 2007 r. ZUS, po rozpatrzeniu wniosku z 2 marca 2007 r., odmówił wnioskodawcy przeliczenia emerytury przy uwzględnieniu okresów pracy jako więzień w obozach pracy, tj. w kopalni (...) w latach 1954 -1956 oraz w kopalni (...) w latach 1959 - 1960, z uwagi na brak świadectw pracy potwierdzających co najmniej 5-letni okres wykonywania pracy stale i w pełnym wymiarze pod ziemią. Decyzji tej wnioskodawca nie zaskarżył.

Decyzją z 30 października 2007 r. organ rentowy ponownie odmówił wnioskodawcy prawa do przeliczenia emerytury z uwagi na fakt, iż nie przedłożył on nowych dowodów mających wpływ na wysokość świadczenia. W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca domagał się przeliczenia emerytury z uwzględnieniem okresów przymusowego zatrudnienia w kopalniach węgla kamiennego i przeliczenia tych okresów wg wskaźnika 1,5. Prawomocnym wyrokiem z 11 czerwca 2008 r. sygn. akt VIII U 2628/08 Sąd Okręgowy odwołanie oddalił.

Decyzją z 24 kwietnia 2009 r. ZUS dokonał ponownego ustalenia wysokości emerytury wnioskodawcy, uwzględniając przy wyliczaniu podstawy wymiaru świadczenia kwoty minimalnego wynagrodzenia za okresy pracy, za które wnioskodawca nie udokumentował wysokości wynagrodzenia. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, tj. z lat 1961-1966, 1972, 1973, 1977-1982, 1984- 1988, 1991. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 74,16 %. Powyższą decyzją dokonano również korekty stażu pracy, który ostatecznie wyniósł 34 lata i 1 miesiąc okresów składkowych oraz 3 miesiące okresów nieskładkowych.

Wyrokiem z 23 lutego 2010 r. w sprawie o sygn. akt VIII U 1422/09 Sąd Okręgowy w Łodzi zmienił powyższą decyzję i ustalił, iż do okresów składkowych przyjąć należy okresy od 1 lipca 1954 r. do 22 sierpnia 1954 r., od 25 lipca 1955 r. do 20 marca 1956 r. i od 19 kwietnia 1959 r. do 5 marca 1960 r. Natomiast w zakresie, w jakim wnioskodawca domagał się ustalenia jego prawa do przeliczenia emerytury z zastosowaniem przelicznika 1,9 za okres pracy w kopalni (...) odwołanie oddalił.

Decyzją z 13 stycznia 2011 r., wydaną w wykonaniu powyższego wyroku, ZUS doliczył wnioskodawcy do stażu wskazane okresy jako okresy składkowe. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto dotychczasową podstawę jej wymiaru, wskaźnik podstawy wymiaru wyniósł 74,16 %. Wysokość podstawy wymiaru po przeliczeniu wyniosła 1537,59 zł, a po waloryzacji od 1 marca 2010 r. - 1706,75 zł. W konsekwencji wysokość emerytury po przeliczeniu od 1 stycznia 2009 r. wyniosła miesięcznie 1215,05 zł, a po waloryzacji od 1 marca 2010 r. -1348,73 zł.

W odwołaniu od powyższej decyzji, a także we wniosku z 20 stycznia 2010 r., ubezpieczony ponownie domagał się ustalenia podstawy wymiaru świadczenia z uwzględnieniem okresów pracy wykonywanej w charakterze górnika dołowego w latach 1954-1960 w kopalniach (...).

Postanowieniem z 24 marca 2011 r. Sąd Okręgowy w Łodzi (sygn. akt VIII U 309/11) odrzucił odwołanie wnioskodawcy od decyzji ZUS z 13 stycznia 2011 r.

Odwołujący w okresach od 1 lipca 1954 r. do 22 sierpnia 1954 r., od 25 lipca 1955 r. do 20 marca 1956 r. i od 19 kwietnia 1959 r. do 5 marca 1960 r., odbywając kary aresztu i pozbawienia wolności, pracował jako górnik dołowy na „przodku” w Kopalni (...) oraz (...).

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Przywołując treść art. 52 ust. 1 i 2 oraz art. 50 d ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Sąd podkreślił, iż organ rentowy błędnie zastosował w sprawie przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS po nowelizacji dokonanej ustawą z 27 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz ustawy Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2005 r., Nr 167 poz. 1397). Skoro bowiem ubezpieczonemu przyznano mu prawo do emerytury od 1 czerwca 2006 r. w sprawie winny mieć zastosowanie przepisy tej ustawy, ale sprzed nowelizacji. Jednakże okoliczność ta pozostaje bez wpływu na rozstrzygnięcie, gdyż przepisy w oparciu, o które wydano zaskarżoną decyzję praktycznie nie różnią się w swoim brzmieniu.

Mając na uwadze treść art. 52 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w brzmieniu obowiązującym od 11 marca 2004 r. oraz art. 37 ust. 1 tej ustawy Sąd stwierdził, że dla oceny sytuacji prawnej ubezpieczonego, a zwłaszcza dla oceny zasadności jego żądania w przedmiocie ustalenia prawa do przeliczenia emerytury z zastosowaniem przelicznika 1,8 za okresy pracy w charakterze górnika dołowego na „przodku” w kopalniach (...) oraz (...) (tj. w okresie od 1 lipca 1954 r. do 22 sierpnia 1954 r., od 25 lipca 1955 r. do 20 marca 1956 r. i od 19 kwietnia 1959 r. do 5 marca 1960 r.), wskazana nowelizacja nie ma praktycznie żadnego znaczenia. Zarówno bowiem obecnie, jak i w dacie przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury, przepis art. 52 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przewidywał możliwość zastosowania przy ustalaniu wysokości emerytury, przelicznika 1,8, ale pod warunkiem wykonywania pracy górniczej pod ziemią przez okres co najmniej 5 lat. Tymczasem odwołujący nie wskazał na istnienie nowych okoliczności uzasadniających jego żądanie, w szczególności zaś nie dowiódł, iż w charakterze górnika dołowego na „przodku” w kopalniach (...) oraz (...) pracował co najmniej w okresie wymaganym w art. 52 ust. 1 omawianej ustawy.

Sąd Okręgowy podniósł nadto, iż zgodnie z art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Podkreślił także, iż w kwestii braku podstaw do zaliczenia okresu pracy w kopalni (...) oraz (...) w latach 1954-1960 - jako okresu pracy w górnictwie z możliwością zastosowania przelicznika 1,5 i 1,9 - prawomocnie rozstrzygał Sąd Okręgowy odpowiednio wyrokiem z 11 czerwca 2008 r. w sprawie sygn. akt VIII U 2628/07 oraz wyrokiem z 23 lutego 2010 r. w sprawie sygn. akt VIII U 1422/09. L. S. występując z odwołaniem od zaskarżonej decyzji z 13 maja 2011 r. nie przedłożył żadnych nowych dowodów, ani nie ujawnił żadnych nowych okoliczności, które miałyby wpływ na wysokość świadczenia emerytalnego. W szczególności nie przedstawił żadnej dokumentacji pozwalającej na przeliczenie należnego świadczenia z uwzględnieniem okresów pracy górniczej, które winny być zaliczone, przy uwzględnieniu aktualnie wskazywanego przez wnioskodawcę przelicznika, tj. 1,8.

Sąd Okręgowy stwierdził także, że brak jest podstaw do przyznania wnioskodawcy, prawa do świadczenia pieniężnego za sporne okresy, o którym mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 2 września 1994 r. (Dz. U. z 2001 r. Nr 60 poz. 622 ze zm.) o świadczeniach pieniężnych i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnionych w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach wydobywania rud uranu i batalionach budowlanych. Sąd wskazał, że w sprawie brak jest jakichkolwiek zaświadczeń potwierdzających rodzaj i okres wykonywania przymusowego zatrudnienia w kopalniach węgla, czy też innych dowodów stwierdzających te okoliczności, które nie byłyby już przedmiotem analizy Sądów czy organu rentowego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477.14 § 1 kpc oddalił odwołanie jako bezzasadne.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia złożył L. S. wnosząc o jego zmianę i zasądzenie od ZUS świadczenia pieniężnego w kwocie 9,08 za każdy miesiąc pracy w kopalniach w charakterze górnika dołowego w latach 1954- 56, 1956 - 60 - razem za 35 miesięcy pracy przymusowej w Kopalniach (...).

Zdaniem skarżącego, wyrok Sądu Okręgowego jest dla niego krzywdzący, gdyż niewątpliwie przysługuje mu dodatek represyjny, jako osobie przymusowo zatrudnionej w obozach pracy, jako górnik dołowy. W jego ocenie, w sprawie znajdują się wszelkie dowody potwierdzające zasadność jego żądania, w tym przeliczenia świadczenia z uwzględnieniem przelicznika 1,8 za każdy miesiąc pracy w kopalniach.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem Sąd Okręgowy wydał prawidłowe rozstrzygnięcie, które znajduje uzasadnienie w całokształcie okoliczności faktycznych sprawy oraz w treści obowiązujących przepisów prawa.

Jak trafnie wskazał Sąd I instancji, o kwestii braku podstaw do przeliczenia emerytury skarżącego z uwzględnieniem w podstawie wymiaru świadczenia za okresy pracy górniczej w kopalniach (...) i (...) w latach 1954 – 1955 i 1959 - 1960 przelicznika 1,9 i 1,5 prawomocnie orzekł już Sąd Okręgowy w Łodzi odpowiednio wyrokiem z 11 czerwca 2008r. w sprawie o sygn. akt VIII U 2628/07 oraz w wyroku z 23 lutego 2010r. w sprawie o sygn. akt VIII U 1422/09. W powołanych wyżej orzeczeniach Sąd wskazał, że odwołujący nie spełnił warunku wykonywania pracy górniczej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez wymagany przepisami ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) okres co najmniej 5 lat. Skarżący również w niniejszym postępowaniu nie ujawnił żadnych nowych okoliczności, ani też nie przedłożył nowych dowodów pozwalających na przyjęcie, że spełnił on przesłanki określone w art. 52 ust. 1 w/w ustawy. Poza sporem jest przy tym, że odwołujący wykonywał w czasie odbywania kary pozbawienia wolności od 1 lipca 1954r. do 22 sierpnia 1954r. i od 25 lipca 1955r. do 20 marca 1956r. w Kopalni (...) i od 7 stycznia 1959r. do 5 marca 1960r. w Kopalni (...) pracę jako górnik dołowy, jednakże okresy te łącznie nie dają co najmniej 5 lat wymaganych w/w przepisem. Tym samym Sąd I instancji zasadnie uznał, że brak jest podstaw do uwzględnienia żądania skarżącego o przeliczenie świadczenia z uwzględnieniem przelicznika pracy górniczej 1,8 za sporny okres.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, niezasadne jest również żądanie skarżącego w zakresie dodatku (świadczenia) pieniężnego za pracę wykonywaną w w/w okresach w Kopalniach (...) i (...). Przynajmniej należy podnieść, że stosownie do treści art. 1 ust. 1 ustawy z 2 września 1994r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (tekst jednolity: Dz. U. z 2001r., Nr 60, poz. 622) świadczenie pieniężne przysługuje żołnierzom zastępczej służby wojskowej, którzy w latach 1949-1959 byli przymusowo zatrudniani w kopalniach węgla, kamieniołomach oraz w zakładach pozyskiwania i wzbogacania rud uranowych, żołnierzom poboru w 1949 r., którzy byli wcieleni do ponadkontyngentowych brygad (...) i przymusowo zatrudniani w kopalniach węgla i kamieniołomach oraz żołnierzom przymusowo zatrudnianym w batalionach budowlanych w latach 1949-1959. Stosownie zaś do treści art. 5 ust. 1 tej ustawy oraz § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z 16 grudnia 1994 r. w sprawie organów wojskowych właściwych do wydawania zaświadczeń żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych oraz trybu postępowania przed tymi organami (Dz. U. 1994 r. Nr 136 poz.707 ze zm.) świadczenia określone w ustawie przyznawane są na podstawie zaświadczenia organu wojskowego potwierdzającego rodzaj i okres wykonywania przymusowego zatrudnienia w ramach służby wojskowej.

Jak wynika z niekwestionowanych ustaleń Sądu Okręgowego, skarżący nie przedstawił wymaganego w/w przepisami zaświadczenia. Przeciwnie, z pisma Archiwum Wojsk Lądowych – Filii Nr 2 w O. z 23.03.2009r. skierowanego do (...) w Ł. (k. 294/295 akt rentowych) wynika, że w posiadanych dokumentach (...) za lata 1957-59 nie ma zapisów, na podstawie których można by potwierdzić fakt przymusowego zatrudnienia L. S. w kopalni węgla w czasie odbywania zasadniczej służby wojskowej. Wskazać przy tym należy, iż - jak wynika z zawartych w aktach rentowych skarżącego dokumentów, tj. uzasadnienia wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego w Poznaniu z 27 września 2006r., sygn. Zo Un

2/06 (k. 80-81), zaświadczenia Komendanta (...) w Ł. z 26.01.2007r. (k.84) oraz wypisu z książeczki wojskowej (k.9) - L. S. służbę wojskową odbywał w okresie od 11.11.1957r. i z dniem 1.01.1960r. został przeniesiony do rezerwy. W okresie odbywania służby wojskowej w (...) w Z. został aresztowany w dniu 7 stycznia 1959r. i od tej daty do końca kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Śląskiego Okręgu Wojskowego we Wrocławiu z 7 kwietnia 1959r., tj. do 5 marca 1960r. pracował jako górnik dołowy w Kopalni (...) – w ramach O. Pracy Więźniów. Tym samym skarżący nie spełnia przesłanek do przyznania mu świadczeń określonych w ustawie z 2 września 1994r., gdyż świadczenia te przysługują żołnierzom zatrudnianym przymusowo w latach 1949 – 1959 w kopalniach węgla, kamieniołomach itd., a nie osobom, które pracę w kopalni wykonywały w czasie aresztu czy odbywania kary pozbawienia wolności. Również pierwszy ze wskazanych przez skarżącego okres pracy w Kopalni (...) był okresem pracy wykonywanej w okresie odbywania kary pozbawienia wolności, a nie w okresie pełnienia służby wojskowej. Z zaświadczenia Sądu Rejonowego w Łodzi (k. 11 akt rentowych) jednoznacznie wynika bowiem, że L. S. od 1 lipca 1954r. do 24.07.1955r. odbywał karę aresztu i w tym okresie pracował w Ośrodku Pracy (...) ul. (...), pow. T..

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny, nie znajdując podstaw do uwzględnienia apelacji, na podstawie art. 385 k.p.c., orzekł o jej oddaleniu.